

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku, Ranku Krivokapiću

PRIMLJENO:	19.11. 2014. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-2/14-11
VEZA:	
ŠPA:	637XXV
SKRAĆENICA:	
PRILOG:	

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, podnosimo PREDLOG
ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH SUBJEKATA I IZBORNIH
KAMPANJA.

U Podgorici,
19. novembra 2014. godine

POSLANICI

1. Mr Milutin Simović,

2. Branko Čavor,

3. Draginja Vuksanović,

4. Ljerka Dragičević,

5. Suljo Mustafić,

PREDLOG

ZAKON O FINANSIRANJU POLITIČKIH SUBJEKATA I IZBORNIM KAMPANJAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se način sticanja i obezbjeđivanja finansijskih sredstava za redovan rad i izbornu kampanju političkih subjekata, zabrane i ograničenja raspolaganja državnom imovinom, fondovima i javnim ovlašćenjima u toku kampanje i kontrola, nadzor i revizija finansiranja i finansijskog poslovanja političkih subjekata u cilju ostvarivanja zakonitosti i javnosti njihovog poslovanja.

Politički subjekt i izborna kampanja

Član 2

Politički subjekti, u smislu ovog zakona, su: političke partije, koalicije, grupe birača i kandidati za izbor Predsjednika Crne Gore.

Izborna kampanja, u smislu ovog zakona, predstavlja skup aktivnosti političkog subjekta od dana raspisivanja izbora do dana proglašenja konačnih rezultata izbora.

Izvor finansiranja

Član 3

Politički subjekti sredstva za redovan rad i izbornu kampanju mogu sticati iz javnih i privatnih izvora, u skladu sa ovim zakonom.

Kontrola finansiranja

Član 4

Kontrolu finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja vrši Agencija za sprječavanje korupcije (u daljem tekstu: Agencija) osnovana u skladu sa posebnim zakonom.

Javni izvori

Član 5

Javni izvori, u smislu ovog zakona, su sredstva koja se izdvajaju iz budžeta Crne Gore i budžeta lokalne samouprave (u daljem tekstu: budžetska sredstva).

Privatni izvori

Član 6

Privatni izvori, u smislu ovog zakona, su: članarine, prilozima, prihodi od djelovanja političkih subjekata, prihodi od imovine, legati i zaduživanje kod banaka i drugih finansijskih institucija u Crnoj Gori.

Članarina je novčani iznos koji član političkog subjekta redovno plaća, na način i pod uslovima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke partije, a koji na mjesečnom nivou ne može preći iznos od 10% prosječne mjesečne neto zarade u Crnoj Gori za prethodnu godinu.

Prilozima su:

- uplate koje fizička i pravna lica, privredna društva i preduzetnici dobrovoljno daju političkom subjektu;
- pružanje usluge ili proizvoda dati političkom subjektu bez naknade ili pod uslovima kojima se taj politički subjekt stavlja u povlašćeni položaj u odnosu na druge potrošače, zaduživanje kod banaka i drugih finansijskih institucija i organizacija pod uslovima koji odstupaju od tržišnih, kao i otpis dijela dugova (u daljem tekstu: nenovčani prilozima).

Organ upravljanja pravnog lica, odnosno privrednog društva iz stava 3 ovog člana dužan je da o prilogu donese odluku i dostavi je primaocu priloga.

Dobrovoljni rad volontera za potrebe političkog subjekta, koji ne zahtijeva posebne kvalifikacije, ne smatra se uslugama iz stava 3 ovog člana.

Nenovčani prilozi se obračunavaju prema tržišnoj vrijednosti i prijavljuju kao prihod.

Način obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim priložima utvrđuje se pravilima Agencije.

Prihod od djelovanja je prihod koji politički subjekt ostvari od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organizovanja manifestacija.

Prihod od imovine čine prihodi koje politički subjekt ostvaruje od prodaje i davanja u zakup imovine u svojini političkog subjekta ili prihodi po osnovu svojinskog udjela u drugim pravnim licima, odnosno privrednim društvima.

Legat je poklon koji se sastoji od novca ili pokretnih dobara umjetničke, kulturne ili istorijske vrijednosti ili nepokretnosti koji se političkom subjektu stavlja na raspolaganje i korišćenje.

Zaduživanje kod banaka i drugih finansijskih institucija u Crnoj Gori su krediti, zajmovi i ostale usluge banaka i drugih finansijskih institucija, u skladu sa zakonom.

Privatni izvori iz stava 1 ovog člana mogu se prikupljati samo preko odgovarajućeg žiro računa.

Korišćenje budžetskih sredstava

Član 7

Budžetska sredstva mogu se koristiti za finansiranje:

- 1) redovnog rada političkih subjekata;
- 2) troškova izborne kampanje za izbor poslanika i odbornika i izbor Predsjednika Crne Gore.

Budžetska sredstva iz stava 1 tačka 1 ovoga člana ne obuhvataju sredstva za finansiranje zaposlenih u poslaničkim, odnosno odborničkim klubovima i obezbjeđenje poslovnih prostorija za potrebe političkih subjekata.

Sredstva za finansiranje zaposlenih u poslaničkim, odnosno odborničkim klubovima i obezbjeđenje poslovnih prostorija za potrebe političkih subjekata obezbjeđuje Skupština Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština) i skupština jedinice lokalne samouprave, odnosno organ zadužen za poslove imovine.

Pravo na budžetska sredstva

Član 8

Pravo na budžetska sredstva iz člana 7 stav 1 tačka 1 ovog zakona ima politički subjekat koji učestvuje na izborima i osvoji najmanje jedan poslanički, odnosno odbornički mandat.

Pravo na budžetska sredstva iz člana 7 stav 1 tačka 2 ovog zakona ima podnosilac potvrđene i proglašene izborne liste, odnosno kandidature za izbor Predsjednika Crne Gore

Korišćenje sredstava iz privatnih izvora

Član 9

Za finansiranje redovnog rada i troškova izborne kampanje politički subjekat može koristiti sredstva iz privatnih izvora, u skladu sa ovim zakonom.

II. FINANSIRANJE REDOVNOG RADA POLITIČKIH SUBJEKATA

Član 10

Troškovi redovnog rada političkih subjekata su troškovi koji se odnose na: troškove zarada zaposlenih i troškove angažovanja stručnjaka i saradnika; poreze i doprinose; administrativne i kancelarijske troškove, uključujući troškove zakupa prostorija za rad, režijske troškove, troškove prevoza, troškove organizacije sastanaka i događaja, troškove promocije rada i ciljeva političkih subjekata između izbora, troškove međunarodnih aktivnosti političkih subjekata, troškove organizovanja obuka za članove i aktiviste političkih subjekata, troškove istraživanja javnog

mnjenja, troškove za nabavku i održavanje opreme, provizije banaka i slični troškovi svojstveni redovnom radu političkih subjekata.

Raspodjela budžetskih sredstava

Član 11

Budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u Skupštini iznose 0,5% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta i budžeta državnih fondova (tekući budžet), za godinu za koju se budžet donosi.

Budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u skupštini opštine, Glavnog grada i Prijestonice (u daljem tekstu: skupština opštine) iznose 1% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta (tekući budžet), za godinu za koju se budžet opštine, Glavnog grada i Prijestonice (u daljem tekstu: opština) donosi.

Izuzetno, za opštine čiji je budžet manji od pet miliona eura, budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u skupštini opštine iznose od 1% do 3% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta (tekući budžet), za godinu za koju se budžet opštine donosi.

Sredstva iz st. 1, 2 i 3 ovog člana u visini od 20% raspodjeljuju se u jednakim iznosima političkim subjektima u Skupštini, odnosno skupštinama opština, a ostalih 80% sredstava, srazmjerno ukupnom broju poslaničkih, odnosno odborničkih mandata koja imaju u trenutku raspodjele. Sredstva iz stava 4 ovog člana koja dobije politički subjekat koji je na izborima nastupao kao koalicija, odnosno grupa birača, raspodjeljuju se u skladu sa sporazumom, odnosno aktom o obrazovanju tih političkih subjekata.

Ukoliko poslanik ili poslanici, odbornik ili odbornici nakon konstituisanja skupštine u koju su izabrani napušte ili promijene članstvo u političkom subjektu, finansijska sredstva koja se raspoređuju u skladu sa stavom 4 ovog člana, ostaju političkom subjektu kojem je poslanik, odnosno odbornik pripadao u trenutku konstituisanja skupštine.

Organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo), odnosno organ lokalne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: organ lokalne uprave) sredstva iz stava 4 ovog člana mjesечно prenosi političkom subjektu, do petog u mjesecu za prethodni mjesec.

Ministarstvo, odnosno organ lokalne uprave obustaviće uplatu sredstava iz stava 4 ovog člana političkom subjektu, ako u roku iz člana 37 ovog zakona ne podnese godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za prethodnu godinu.

Finansiranje iz privatnih izvora

Član 12

Visina sredstava iz privatnih izvora koje politički subjekat prikuplja za redovan rad u tekućoj kalendarskoj godini može iznositi do 100% sredstava koja mu pripadaju iz budžetskih sredstava u skladu sa članom 11 stav 4 ovog zakona.

Politički subjekat koji nema pravo na budžetska sredstva može prikupljati sredstva iz privatnih izvora u visini do 10% ukupnih sredstava iz člana 11 stav 1 ovog zakona.

Odluku o visini članarine za tekuću godinu, politički subjekat donosi najkasnije do kraja januara tekuće godine i dostavlja je Agenciji, koja je objavljuje na svojoj internet stranici najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema.

Za finansiranje političkog subjekta fizičko lice može da uplati najviše 2.000 eura, a pravno lice najviše 10.000 eura na godišnjem nivou.

Odluku o visini budžetskih sredstava iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo, odnosno organ lokalne uprave, najkasnije do 31. januara tekuće godine i objavljuje na svojoj internet stranici u roku od sedam dana od dana donošenja odluke.

III. FINANSIRANJE IZBORNE KAMPANJE ZA IZBOR POSLANIKA I ODBORNIKA

Troškovi izborne kampanje

Član 13

Troškovi izborne kampanje su troškovi koji se odnose na: predizborne skupove, reklamne spotove i reklamni materijal, medijsko predstavljanje, oglase i publikacije, istraživanja javnog mnjenja, angažovanje opunomoćenih predstavnika političkog subjekta u prošireni sastav organa za sprovođenje izbora, režijske troškove i opštu administraciju, kao i troškove prevoza u periodu izborne kampanje.

Politički subjekat je dužan da dostavi Agenciji i objavi iznos cijene i iznos eventualno ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne kampanje.

Subjekti koji pružaju usluge medijskog oglašavanja izborne kampanje, dužni su da Agenciji dostave cjenovnik izbornog oglašavanja.

Troškovi izborne kampanje političkog subjekta ne smiju preći iznos sredstava iz čl. 14 i 17 ovog zakona.

Raspodjela budžetskih sredstava

Član 14

Budžetska sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje, iz člana 13 stav 1 ovog zakona, za izbor poslanika i odbornika obezbjeđuju se u godini u kojoj se održavaju redovni izbori i to u iznosu od 0,25% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta i budžeta državnih fondova (tekući budžet), za godinu za koju se budžet donosi.

Sredstva iz stava 1 ovog člana u visini od 20% raspodjeljuju se u jednakim iznosima političkim subjektima, u roku od osam dana od isteka roka za dostavljanje izbornih lista.

Sredstva iz stava 1 ovog člana u visini od 80% raspodjeljuju se političkim subjektima koji su osvojili mandate, srazmjerno broju osvojenih mandata.

Sredstva iz stava 3 ovog člana raspodjeljuju se u roku od sedam dana od dana kad politički subjekti dostave Agenciji izvještaje o sredstvima prikupljenim i utrošenim za izbornu kampanju sa prpratnom dokumentacijom iz člana 37 ovog zakona.

Način prenosa budžetskih sredstava

Član 15

Sredstva iz člana 14 stav 3 ovog zakona Ministarstvo, odnosno organ lokalne uprave prenosi političkim subjektima, nakon dobijanja obavještenja odnadležne izborne komisije o broju osvojenih mandata i obavještenja Agencije o ispunjenju uslova iz člana 14 stav 4 ovog zakona.

Akt o prenosu sredstava iz stava 1 ovog člana, sa odgovarajućom dokumentacijom objavljuje se na internet stranici Ministarstva, odnosno opštine, u roku od sedam dana od dana njegovog donošenja.

Vanredni izbori

Član 16

U slučaju održavanja vanrednih izbora potrebna sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje se određuju i raspodjeljuju iz tekuće budžetske rezerve u skladu sa članom 14 ovog zakona.

Sredstva iz privatnih izvora

Član 17

Politički subjekat može prikupljati sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje iz privatnih izvora samo u vrijeme trajanja izborne kampanje.

Visina sredstava iz privatnih izvora, koja politički subjekat prikupi za finansiranje troškova izborne kampanje za izbor poslanika i odbornika ne može preći tridesetostruki iznos sredstava koja mu pripadaju u smislu člana 14 stav 2 ovog zakona.

Obaveza otvaranja posebnog žiro računa

Član 18

U svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje politički subjekat otvara poseban žiro račun kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa, o čemu obavještava Agenciju, i taj račun se ne može koristiti u druge svrhe.

Sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju se na račun iz stava 1 ovog člana i sva plaćanja troškova izborne kampanje politički subjekat vrši sa tog računa.

Kada dva ili više političkih subjekata podnesu zajedničku listu, sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje tih političkih subjekata uplaćuju se na račun iz stava 1 ovog člana, jednog od političkih subjekata koji je podnio zajedničku listu, kojeg ti politički subjekti sporazumno odrede, o čemu obavještavaju Agenciju.

Ako sredstva za finansiranje izborne kampanje prikupljena iz privatnih izvora pređu iznos iz člana 17 stav 2 ovog zakona, višak sredstava se prebacuje na stalni žiro račun političkog subjekta ili političkih subjekata u skladu sa međusobnim sporazumom.

Ako ukupan iznos sredstava na stalnom žiro računu političkog subjekta pređe iznos iz člana 12 st. 1 i 2 ovog zakona, vrši se povraćaj sredstava u budžet Crne Gore, odnosno budžet lokalne samouprave.

Odgovorno lice

Član 19

Politički subjekat određuje lice odgovorno za namjensko trošenje sredstava i za podnošenje izvještaja (u daljem tekstu: odgovorno lice).

Potpis odgovornog lica deponuje se kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa.

Politički subjekat obavještava Agenciju i Državnu revizorsku instituciju u roku od tri dana od dana određivanja lica iz stava 1 ovog člana, kao i o svakoj promjeni koja se odnosi na status tog lica.

IV. FINANSIRANJE IZBORNE KAMPANJE KANDIDATA ZA IZBOR PREDsjedNIKA CRNE GORE

Raspodjela budžetskih sredstava

Član 20

Budžetska sredstva za finansiranje dijela troškova izborne kampanje iz člana 13 stav 1 ovog zakona, kandidata za izbor predsjednika Crne Gore, obezbjeđuju se u iznosu od 0,07% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta i budžeta državnih fondova (tekući budžet), za godinu za koju se budžet donosi.

U slučaju održavanja samo jednog izbornog kruga, sredstva iz stava 1 ovog člana raspodjeljuju se na sljedeći način:

- 1) 20% svim kandidatima kojima je utvrđena kandidatura, u jednakim iznosima, u roku od 10 dana od dana utvrđivanja liste kandidata;
- 2) 80% kandidatima koji su osvojili preko 3% glasova, proporcionalno procentu osvojenih glasova.

U slučaju održavanja dva izborna kruga, sredstva iz stava 1 ovog člana raspodjeljuju se na sljedeći način:

- 1) 20% svim kandidatima kojima je utvrđena kandidatura, u jednakim iznosima, u roku od 10 dana od dana utvrđivanja liste kandidata;
- 2) 40% kandidatima koji su osvojili preko 3% glasova, proporcionalno procentu osvojenih glasova;
- 3) 40% obojici kandidata proporcionalno procentu osvojenih glasova.

Raspodjela sredstava iz stava 2 tačka 2 i stava 3 tač. 2 i 3 ovog člana izvršiće se nakon objavljivanja konačnih rezultata izbora, u roku od sedam dana od dana dostavljanja Agenciji izvještaja o sredstvima prikupljenim i utrošenim za izbornu kampanju sa propratnom dokumentacijom iz člana 39 ovog zakona.

U slučaju održavanja vanrednih izbora, potrebna sredstva za pokriće troškova izborne kampanje određuju se i raspodjeljuju u skladu sa st. 1, 2, 3 i 4 ovog člana.

Sredstva iz privatnih izvora

Član 21

Politički subjekat može prikupljati sredstva iz privatnih izvora samo u vrijeme trajanja izborne kampanje.

Visina sredstava iz privatnih izvora koja kandidat prikupi za finansiranje izborne kampanje ne može preći ukupni iznos sredstava iz člana 20 stav 1 ovog zakona.

Ukupna vrijednost uplate i priloga fizičkog lica odnosno preduzetnika za finansiranje izborne kampanje ne može preći iznos od 2.000 eura, a ukupna vrijednost uplate i priloga pravnog lica, odnosno privrednog društva za finansiranje kampanje ne može preći iznos od 10.000 eura.

Obaveza otvaranja posebnog žiro računa

Član 22

U svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje kandidat otvara poseban žiro račun kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa i taj račun se ne može koristiti u druge svrhe.

Sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju se na račun iz stava 1 ovog člana i sva plaćanja troškova izborne kampanje vrše se sa tog računa.

Ako sredstva za finansiranje izborne kampanje prikupljena iz privatnih izvora pređu iznos iz člana 21 stav 2 ovog zakona vrši se povraćaj sredstava u budžet Crne Gore.

Troškovi izborne kampanje političkog subjekta ne smiju preći iznos sredstava iz čl. 20 i 21 ovog zakona.

Odgovorno lice

Član 23

Kandidat je dužan da odredi odgovorno lice za namjensko trošenje sredstava i za podnošenje izvještaja.

Potpis odgovornog lica deponuje se kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa.

Kandidat, odnosno podnosilac predloga kandidata, obavještava Agenciju u roku od tri dana od dana određivanja lica iz stava 1 ovog člana, kao i o svakoj promjeni koja se odnosi na status tog lica.

V. ZABRANE I OGRANIČENJA

Zabrana finansiranja

Član 24

Zabranjeno je političkim subjektima primanje materijalne, finansijske pomoći i nenovčanih priloga od: drugih država, privrednih društava i pravnih lica van teritorije Crne Gore, fizičkih lica i preduzetnika koja nemaju biračko pravo u Crnoj Gori, anonimnih darodavaca, javnih ustanova, pravnih lica i privrednih društava sa učešćem državnog kapitala, sindikata, vjerskih zajednica i organizacija, nevladinih organizacija, kazina, kladionica i drugih priređivača igara na sreću.

Zabranjeno je licu koje je pravosnažno osuđeno za krivično djela sa elementima korupcije i organizovanog kriminala da finansira političkog subjekta.

U periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, fizičkom i pravnom licu iz st. 1 i 2 ovog člana zabranjeno je vođenje medijskih i javnih kampanja u ime ili za potrebe političkog subjekata.

Politički subjekti ne mogu se zaduživati kod fizičkih lica.

Pravna lica, privredna društva i preduzetnici i sa njima povezana pravna i fizička lica, koji su, na osnovu ugovora sa nadležnim organima, u skladu sa zakonom, vršili poslove od javnog interesa ili su zaključili ugovor u postupku javnih nabavki, u periodu od dvije godine koji prethodi zaključivanju ugovora, za vrijeme trajanja tog poslovnog odnosa, kao i dvije godine nakon prestanka tog poslovnog odnosa, ne mogu davati priloge političkim subjektima.

Fizičko i pravno lice u odnosu na koje je poreski organ pokrenuo postupak prinudne naplate donošenjem zaključka o prinudnoj naplati poreske obaveze, ne može davati priloge političkim subjektima.

Pravno lice koje u trajanju od tri mjeseca nije izmirilo dospjele obaveze prema zaposlenima, ne može davati priloge političkim subjektima.

Zabrana vršenja pritiska

Član 25

Zabranjeno je političkim subjektima, pravnim i fizičkim licima vršenje pritiska na pravna lica, privredna društva i fizička lica prilikom prikupljanja priloga ili bilo koje druge aktivnosti vezane za izbornu kampanju i finansiranje političkih subjekata.

Zabrana upotrebe državnih sredstava i distribucije propagandnog materijala

Član 26

Zabranjeno je korišćenje prostorija državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i organa lokalne uprave, javnih preduzeća, javnih ustanova, državnih fondova i privrednih društava čiji je osnivač i/ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave za pripremu i realizaciju aktivnosti kampanje, ukoliko se isti uslovi ne obezbijede svim učesnicima u izbornom procesu.

Zabranjena je distribucija propagandnog materijala političkog subjekta u državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, javnim preduzećima, javnim ustanovama, državnim fondovima i privrednim društvima čiji je osnivač i/ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave.

Član 27

Zabranjeno je plaćeno reklamiranje u Crnoj Gori državnih organa i organa lokalne samouprave, javnih preduzeća, javnih ustanova i državnih fondova koje na bilo koji način može favorizovati političke subjekte ili njihove predstavnike u toku izborne kampanje.

Ograničenje upotrebe državnih sredstava

Član 28

Državnim i lokalnim budžetskim potrošačkim jedinicama, osim Državnoj izbornoj komisiji i opštinskim izbornim komisijama, zabranjena je mjesečna potrošnja veća od prosječne mjesečne potrošnje u prethodnih šest mjeseci od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, osim u slučajevima vanrednog stanja, u skladu sa zakonom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ukoliko se izbori održavaju u prvoj polovini godine zabranjena je mjesečna potrošnja budžetskim potrošačkim jedinicama veća od iznosa određenih mjesečnim planom potrošnje koji utvrdi Ministarstvo ili organ lokalne uprave na početku fiskalne godine.

Sve budžetske potrošačke jedinice, na državnom i lokalnom nivou, su dužne da, od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, kao i mjesec dana nakon održavanja izbora, sedmodnevno na svojoj internet stranici objavljuju analitičke kartice sa svih računa koje imaju u svom posjedu i

dostavljaju ih radnom tijelu Skupštine nadležnom za praćenje primjene zakona i drugih propisa od značaja za izgrađivanje povjerenja u izborni proces (u daljem tekstu: Privremeni odbor).

Transparentnost socijalnih davanja

Član 29

Ministarstvo nadležno za poslove rada i socijalnog staranja prikuplja analitičke kartice koje sadrže podatke o iznosu i broju korisnika svih oblika socijalne pomoći u toku izborne kampanje, kao i podatke o vrstama i primaocima socijalne pomoći.

Opštine prikupljaju podatke o raspodjeli svih oblika socijalne pomoći na lokalnom nivou u toku izborne kampanje uključujući i podatke o vrstama, iznosima i primaocima socijalne pomoći.

Podaci iz st. 1 i 2 ovog člana objavljuju se na internet stranicama institucija koje ih prikupljaju, vodeći računa o zaštiti ličnih podataka, i dostavljaju se na petnaestodnevnom nivou Privremenom odboru i Agenciji.

Transparentnost budžetskih rashoda

Član 30

Ministarstvo na petnaestodnevnom nivou na svojoj internet stranici objavljuje izvode iz državnog trezora kao i analitičku karticu o potrošnji sredstava iz budžetske rezerve u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora.

Organ lokalne uprave na petnaestodnevnom nivou, na internet stranici opštine, objavljuje izvode iz lokalnog trezora kao i analitičku karticu o potrošnji sredstava iz budžetske rezerve u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora.

Podaci iz st. 1 i 2 ovog člana dostavljaju se na petnaestodnevnom nivou, Privremenom odboru i Agenciji, vodeći računa o zaštiti ličnih podataka.

Zabrana otpisa dugova

Član 31

Zabranjeno je pravnim licima čiji je osnivač, djelimični ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave da, u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, kao i mjesec dana nakon izbora, vrše otpis dugova građanima, uključujući račune za utrošenu električnu energiju, vodu, kao i račune za sve vrste javnih usluga.

Korišćenje službenih automobila

Član 32

Zabranjeno je javnim funkcionerima korišćenje službenih automobila u periodu izborne kampanje, osim u slučajevima službene potrebe.

Zabrana iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na lica koja imaju status šticećenih ličnosti.

Svi državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, javna preduzeća, javne ustanove, državni fondovi i privredna društva čiji je osnivač i/ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave dužni su da, na svojoj internet stranici, objavljuju sedmodnevno sve izdate putne naloge za upravljanje službenim vozilima, od dana raspisivanja do dana održavanja izbora.

Putni nalozi iz stava 3 ovog člana dostavljaju se Agenciji na nedeljnom nivou, koja ih nakon prijema odmah dostavlja Privremenom odboru.

Zapošljavanje i angažovanje zaposlenih lica

Član 33

U državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, javnim preduzećima, javnim ustanovama i državnim fondovima, u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, mogu se izuzetno zaposliti lica na određeno vrijeme, odnosno

zaključiti ugovor za obavljanje privremenih i povremenih poslova, radi obezbjeđivanja neometanog i redovnog odvijanja i funkcionisanja procesa rada tih organa, na osnovu odluke nadležnog organa ovih subjekata, samo ako je to predviđeno aktom o sistematizaciji radnih mjesta.

Organi i pravna lica iz stava 1 ovog člana dužni su da sve odluke o zapošljavanju koje su donijete u skladu sa zakonima kojima se uređuju radni odnosi, prava i obaveze državnih službenika i namještenika i obligacioni odnosi, sa kompletnom pratećom dokumentacijom dostave Agenciji u roku od tri dana od dana donošenja odluke.

Agencija je dužna da dostavljena akta iz stava 2 ovog člana u roku od sedam dana od dana dostavljanja objavi na svojoj internet stranici.

Zabranjeno je angažovanje, u toku radnog vremena, na aktivnostima izborne kampanje javnim funkcionerima, izuzev poslanicima i odbornicima, i zaposlenim u državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, javnim preduzećima, javnim ustanovama i državnim fondovima.

Član 34

Mjere i ograničenja iz člana 28 stav 3, člana 31, člana 32 st. 3 i 4 i člana 33 st. 1, 2 i 3 ovog zakona, primjenjuju se u slučaju održavanja izbora za Predsjednika Crne Gore, izbora za poslanike kao i izbora za odbornike ako na tim izborima biračko pravo ima najmanje 20% birača od ukupno upisanih u birački spisak.

Ako se izbori za odbornike održavaju u jednoj ili više opština na kojima pravo glasa ima manje od 20% birača od ukupno upisanih u birački spisak, mjere i ograničenja iz člana 28 stav 3, člana 31, člana 32 st. 3 i 4 i člana 33 st. 1, 2 i 3 ovog zakona primjenjuju se samo na teritoriji tih opština.

Član 35

Način vršenja kontrole primjene odredaba čl. 24 do 34 ovog zakona uređuje se posebnim aktom koji donosi Agencija.

VI. FINANSIJSKO POSLOVANJE POLITIČKOG SUBJEKTA

Oporezivanje prihoda političkog subjekta

Član 36

Prihodi koje je politički subjekat stekao od članarine i priloga ne podliježu oporezivanju. Ostali prihodi koje je politički subjekat stekao oporezuju se u skladu sa zakonom.

Obaveza vođenja računovodstvene evidencije

Član 37

Politički subjekat je dužan da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu (posebno za sredstva iz javnih i privatnih izvora), visini i strukturi prihoda, imovine i rashoda, u skladu sa propisom Ministarstva.

Politički subjekat završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Prilikom dostavljanja izvještaja iz stava 2 ovog člana politički subjekat je dužan da, kao prateća dokumenta, dostavi Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji finansijske izvještaje i izvještaje o imovini svih pravnih lica i privrednih društava koje je osnovao ili u kojima ima vlasnički udio.

Izveštaj iz stava 2 ovog člana dostavlja se u štampanoj i elektronskoj formi na obrascu, koji utvrdi Ministarstvo.

Agencija je dužna da dokumenta iz st. 2 i 3 ovog člana objavi na svojoj internet stranici, u roku od sedam dana od dana prijema.

Unutrašnja kontrola finansijskog poslovanja

Član 38

Politički subjekat je dužan da svojim aktima uredi način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja.

Politički subjekat je dužan da odredi lice odgovorno za finansijsko poslovanje, propiše način ostvarivanja uvida člana subjekta u prihode i rashode subjekta i donese finansijski plan i program rada do kraja tekuće za narednu godinu.

VII. PODNOŠENJE I OBJAVLJIVANJE IZVJEŠTAJA

Podnošenje izvještaja o utrošenim sredstvima za izbornu kampanju

Član 39

Politički subjekat je dužan da sačini izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju i podnese Agenciji, sa pratećom dokumentacijom, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se u štampanoj i elektronskoj formi na obrascu koji utvrdi Agencija.

Ako se za više izbora koji se održavaju u istom danu vodi zajednička izborna kampanja, politički subjekat dostavlja objedinjen izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava Agenciji, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora.

U izvještajima iz st. 1 i 3 ovog člana iskazuju se ukupno prikupljena sredstva, odvojeno za budžetska sredstva i sredstva iz privatnih izvora.

Politički subjekat, uz izvještaje iz st. 1 i 3 ovog člana, dostavlja i izvode iz banke koji prikazuju sve prihode i rashode sa tih računa, u periodu od njihovog otvaranja do dana podnošenja izvještaja sa dokumentacijom.

Objavljivanje izvještaja

Član 40

Agencija je dužna da izvještaje iz člana 39 ovog zakona, u roku od sedam dana od dana prijema, objavi na svojoj internet stranici.

Podnošenje izvještaja o prihodima i imovini kandidata za izbor Predsjednika Crne Gore

Član 41

Kandidat za izbor Predsjednika Crne Gore je dužan da Agenciji dostavi izvještaj o prihodima i imovini, za sebe, bračnog ili vanbračnog supružnika i djecu ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu, u roku od 15 dana od dana podnošenja kandidature.

Izvještaji iz stava 1 ovog člana objavljuju se na internet stranici Agencije, najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema.

Objavljivanje imena fizičkih i pravnih lica

Član 42

Politički subjekat je dužan je da petnaestodnevno u toku izborne kampanje dostavlja Agenciji izvještaj o priložima pravnih i fizičkih lica.

Sadržinu izvještaja iz stava 1 ovog člana na posebnom obrascu propisuje Agencija.

Agencija je dužna da na svojoj internet stranici objavi izvještaj iz stava 1 ovog člana u roku od sedam dana od dana prijema.

VIII. NADZOR

Organi sprovođenja

Član 43

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, vrši Agencija.

Državna revizorska institucija vrši reviziju godišnjih konsolidovanih finansijskih izvještaja političkih subjekata čiji ukupan prihod prelazi 10. 000 eura.

Postupanje i odlučivanje u slučaju povrede zakona

Član 44

Postupak u kome se odlučuje da li postoji povreda ovog zakona i izriču mjere u skladu sa ovim zakonom, pokreće Agencija.

Postupak iz stava 1 ovog člana, Agencija može pokrenuti po službenoj dužnosti, na osnovu sopstvenih saznanja ili prijave fizičkog ili pravnog lica.

Agencija će propisati način i postupak prijavljivanja i rješavanja prigovora podnijetih u toku izborne kampanje zbog sumnje u postojanje povreda ovog zakona.

O pokretanju postupka iz stava 1 ovog člana Agencija obavještava političkog subjekta.

Utvrđivanje činjenica i okolnosti

Član 45

Postupak iz člana 44 ovog zakona, vodi direktor Agencije preko lica koje ovlasti Agencija (u daljem tekstu: ovlašćeni službenik).

Ovlašćeni službenik dužan je da, po službenoj dužnosti, pribavi podatke i obavještenja o činjenicama koje su neophodne za vođenje postupka i odlučivanje, o kojima službenu evidenciju vode nadležni državni organi, organi državne uprave, organi lokalne uprave i lokalne samouprave, odnosno javna preduzeća, privredna društva, ustanove ili druga pravna ili fizička lica.

Organi, pravna i fizička lica iz stava 2 ovog člana dužni su da, u roku koji ne može biti duži od 15 dana i na način koji odredi Agencija, dostave tražene podatke i obavještenja, odnosno stave na uvid traženu dokumentaciju u skladu sa zakonom.

Ukoliko organi, pravna i fizička lica iz stava 2 ovog člana ne postupe u roku i na način iz stava 3 ovog člana, dužni su da o razlozima bez odlaganja obavijeste Agenciju.

U slučaju iz stava 4 ovog člana Agencija obavještava organ koji vrši nadzor nad njihovim radom i podnosi poseban izvještaj Skupštini.

Sprovođenje kontrole i nadzora u toku izborne kampanje

Član 46

U toku trajanja izborne kampanje, politički subjekti su dužni da vode i redovno ažuriraju evidencije o sredstvima prikupljenih iz privatnih izvora i troškovima izborne kampanje.

U cilju sprovođenja kontrole i nadzora u toku izborne kampanje, Agencija je dužna da redovno prikuplja podatke o svim aktivnostima političkih subjekata u toku trajanja izborne kampanje vezano za utrošena sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje.

Politički subjekt je dužan da na zahtjev i u roku koji odredi Agencija, a ne dužem od tri dana, dostavi podatke koje su Agenciji potrebne za obavljanje poslova iz njene nadležnosti.

Agencija sprovodi kontrolu i nadzor u toku izborne kampanje obračuna nenovčanih priloga, plaćenog medijskog oglašavanja, zabrane finansiranja političkih subjekata ili vođenja kampanja u njihovo ime i ostalih zabrana i ograničenja propisanih zakonom.

Ako Agencija tokom sprovođenja kontrole ili nadzora pribavi podatke koji upućuju na nepravilnosti ili kršenja zakona, dužna je da u roku od 15 dana od dana uočene nepravilnosti ili kršenja zakona podnese prijavu ili inicijativu nadležnom organu.

Izveštaj o sprovedenom nadzoru u toku izborne kampanje i izvršenoj kontroli finansiranja izborne kampanje političkih subjekata, donosi Agencija i objavljuje na svojoj internet stranici, 60 dana od dana proglašenja konačnih rezultata izbora.

Način vršenja kontrole i nadzora tokom izborne kampanje bliže će se urediti Pravilnikom koji donosi Agencija.

Primjena pravila upravnog postupka

Član 47

Na postupak utvrđivanja povrede odredaba ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Mjere

Član 48

Agencija izriče mjeru upozorenja političkom subjektu ako u postupku kontrole utvrdi nedostatke koji se mogu otkloniti.

Ako politički subjekat ne postupi po mjeri upozorenja, do isteka roka koji je u odluci određen, ili se radi o kršenju ovog zakona čiji se nedostaci ne mogu otkloniti, Agencija podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka pred nadležnim sudom.

U slučaju povrede zakona iz člana 11 stav 8, člana 14 stav 4 i člana 21 stav 3 ovog zakona, Agencija donosi odluku o privremenoj obustavi prenosa budžetskih sredstava političkom subjektu do donošenja pravosnažne odluke u prekršajnom postupku.

Agencija može izreći političkom subjektu mjeru djelimičnog ili potpunog gubitka prava na budžetska sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje u slučaju kada sredstva za finansiranje izborne kampanje ne koristi u cilju finansiranja troškova izborne kampanje u skladu sa članom 11 ovog zakona, kao i u slučaju sticanja sredstava suprotno članu 22 ovog zakona.

Odluka Agencije iz stava 4 ovog člana je konačna i protiv te odluke može se pokrenuti upravni spor.

Odluku iz st. 3 i 4 ovog člana, Agencija dostavlja Ministarstvu, odnosno organu lokalne uprave.

Shodna primjena

Član 49

Sredstva prikupljena suprotno ovom zakonu oduzeće se u skladu sa Zakonom o prekršajima.

Revizija

Član 50

Državna revizorska institucija vrši reviziju godišnjih konsolidovanih finansijskih izvještaja, na osnovu koje daje mišljenje i preporuke za otklanjanje nepravilnosti i preduzima druge mjere, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim su utvrđena prava, obaveze i način rada te institucije.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 51

Novčanom kaznom od 5. 000 eura do 20. 000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne donese odluku o prilogu i ne dostavi je primaocu priloga (član 6 stav 4);
- 2) za finansiranje političkog subjekta uplati više od 10.000 eura na godišnjem nivou (član 12 stav 4);
- 3) pruža usluge medijskog oglašavanja izborne kampanje a ne dostavi Agenciji cjenovnik izbornog oglašavanja (član 13 stav 3);

- 4) za finansiranje izborne kampanje izvrši uplatu ili prilog u vrijednosti većoj od 10. 000 eura (član 21 stav 3)
- 5) u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora vodi medijsku i javnu kampanju u ime ili za potrebe političkih subjekata (član 24 stav 3);
- 6) postupi suprotno članu 24 stav 5 ovog zakona;
- 7) da prilog političkom subjektu a u odnosu na kojeg je poreski organ pokrenuo postupak prinudne naplate donošenjem zaključka o prinudnoj naplati poreske obaveze (član 24 stav 6);
- 8) da prilog političkom subjektu a u trajanju od tri mjeseca nije izmirilo dospjele obaveze prema zaposlenima (član 24 stav 7);
- 9) vrši pritisak na pravna lica, privredna društva i fizička lica prilikom prikupljanja priloga ili bilo koje druge aktivnosti vezane za izbornu kampanju ili finansiranje političkih subjekata (član 25);
- 10) u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, kao i mjesec dana nakon održavanja izbora vrši otpis dugova građanima, uključujući račune za utrošenu električnu energiju, vodu, kao i račune za sve vrste javnih usluga (član 31);
- 11) ne objavljuje sedmodnevno na internet stranici sve izdate putne naloge za upravljanje službenim vozilima, od dana raspisivanja do dana održavanja izbora (član 32 stav 3);
- 12) ne dostavi Agenciji, na nedeljnom nivou, putne naloge iz člana 32 stav 3 ovog zakona (član 32 stav 4);
- 13) u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora zaposli lice na određeno vrijeme, odnosno zaključi ugovor za obavljanje privremenih i povremenih poslova suprotno članu 33 stav 1 ovog zakona;
- 14) sve odluke o zapošljavanju koje su donijete u skladu sa zakonima kojima se uređuju radni odnosi, prava i obaveze državnih službenika i namještenika i obligacioni odnosi, sa kompletnom pratećom dokumentacijom ne dostavi Agenciji u roku od tri dana od dana donošenja odluke (član 33 stav 2);
- 15) u roku i na način koji odredi Agencija ne dostavi tražene podatke i obavještenja, odnosno ne stavi na uvid traženu dokumentaciju u skladu sa zakonom (član 45 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Član 52

Novčanom kaznom od 5. 000 eura do 20. 000 eura kazniće se za prekršaj politički subjekat, ako:

- 1) ne dostavi Agenciji i ne objavi iznos cijene i iznos eventualno ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne kampanje (član 13 stav 2);
- 2) višak sredstava za finansiranje izborne kampanje, prikupljenih iz privatnih izvora, ne prebaci na stalni žiro račun političkog subjekta ili političkih subjekata u skladu sa međusobnim sporazumom (član 18 stav 4);
- 3) ne izvrši povraćaj sredstava u budžet Crne Gore, odnosno budžet lokalne samouprave ukoliko ukupan iznos sredstava na stalnom žiro računu pređe iznos iz člana 12 stav 1 i 2 ovog zakona (član 18 stav 5);
- 4) ne odredi lice odgovorno za namjensko trošenje sredstava i za podnošenje izvještaja (član 19 stav 1);
- 5) potpis odgovornog lica ne deponuje kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa (član 19 stav 2);
- 6) u roku od tri dana od dana određivanja lica iz člana 19 stav 1 ovog zakona, ne obavijesti Agenciju i Državnu revizorsku instituciju ili o svakoj promjeni koja se odnosi na status tog lica (član 19 stav 3).
- 7) vrši distribuciju propagandnog materijala političkog subjekta u državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, javnim preduzećima, javnim ustanovama, državnim fondovima i privrednim društvima čiji je osnivač i/ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave (26 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u političkom subjektu novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Član 53

Novčanom kaznom od 10. 000 eura do 20. 000 eura kazniće se za prekršaj politički subjekat, ako:

- 1) privatne izvore iz člana 6 ovog zakona ne prikuplja preko odgovarajućeg žiro računa (član 6 stav 12);
- 2) prikupi sredstva iz privatnih izvora za redovan rad u tekućoj kalendarskoj godini u iznosu većem od 100% sredstava koja mu pripadaju iz budžetskih sredstava u skladu sa članom 11 stav 4 ovog zakona (član 12 stav 1);
- 3) prikupi sredstva iz privatnih izvora u iznosu većem od 10% ukupnih sredstava iz člana 11 stav 1 ovog zakona ukoliko nema pravo na budžetska sredstva (član 12 stav 2);
- 4) ne donese odluku o visini članarine za tekuću godinu, najkasnije do kraja januara tekuće godine i istu ne dostavi Agenciji (član 12 stav 3);
- 5) troškovi izborne kampanje pređu iznos sredstava iz čl. 14 i 17 ovog zakona (član 13 stav 4);
- 6) za finansiranje troškova izborne kampanje za izbor poslanika i odbornika uplati veći iznos od tridesetostrukog iznosa sredstava koja mu pripadaju u smislu člana 14 stav 2 ovog zakona (član 17 stav 2);
- 7) u svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje ne otvori poseban žiro račun kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa o čemu obavještava Agenciju (član 18 stav 1);
- 8) poseban žiro račun iz člana 18 stav 1 ovog zakona koristi u druge svrhe (član 18 stav 1);
- 9) sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje ne uplati na račun iz člana 18 stav 1 ovog zakona i sva plaćanja troškova izborne kampanje ne vrši sa tog računa (član 18 stav 2);
- 10) prikupi sredstva iz privatnih izvora za finansiranje troškova izborne kampanje u iznosu većem od ukupnog iznosa sredstava iz člana 20 stav 1 ovog zakona (član 21 stav 2);
- 11) u svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje ne otvori poseban žiro račun kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa (član 22 stav 1);
- 12) poseban žiro račun iz člana 22 stav 1 ovog zakona koristi u druge svrhe (član 22 stav 1);
- 13) sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje ne uplati na račun iz člana 22 stav 1 ovog zakona i sva plaćanja troškova izborne kampanje ne vrši sa tog računa (član 22 stav 2);
- 14) troškovi izborne kampanje pređu iznos sredstava iz čl. 20 i 21 ovog zakona (član 22 stav 4);
- 15) primi materijalnu i finansijsku pomoć i nenovčane priloge od: drugih država, privrednih društava i pravnih lica van teritorije Crne Gore, fizičkih lica i preduzetnika koja nemaju biračko pravo u Crnoj Gori, anonimnih darodavaca, javnih ustanova, pravnih lica i privrednih društava sa učešćem državnog kapitala, sindikata, vjerskih zajednica i organizacija, nevladinih organizacija, kazina, kladionica ili drugih priređivača igara na sreću (član 24 stav 1);
- 16) se zadužuje kod fizičkih lica (član 24 stav 4);
- 17) vrši pritisak na pravna lica, privredna društva i fizička lica prilikom prikupljanja priloga ili bilo koje druge aktivnosti vezane za izbornu kampanju ili finansiranje političkih subjekata (član 25);
- 18) ne vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima, imovini i rashodima po porijeklu, visini i strukturi prihoda, imovine i rashoda (član 37 stav 1);
- 19) ne podnese završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 37 stav 2);
- 20) ne dostavi, kao prateća dokumenta, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji finansijske izvještaje i izvještaje o imovini svih pravnih lica i privrednih društava koje je osnovao ili u kojima ima vlasnički udio (član 37 stav 3);
- 21) svojim aktima ne uredi način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja (član 38 stav 1);

22) ne odredi lice odgovorno za finansijsko poslovanje, ne propiše način ostvarivanja uvida člana subjekta u prihode i rashode subjekta i ne donese finansijski plan i program rada do kraja tekuće za narednu godinu (član 38 stav 2);

23) u roku od 30 dana od dana održavanja izbora ne podnese Agenciji izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju (član 39 stav 1);

24) izvještaj iz člana 39 stav 1 ovog zakona na dostavi u štampanoj i elektronskoj formi na obrascu koji utvrdi Agencija (član 39 stav 2);

25) uz izvještaje iz člana 39 st. 1 i 3 ovog zakona ne dostavi izvode iz banke koji prikazuju sve prihode i rashode sa tih računa u periodu od njihovog otvaranja do dana podnošenja izvještaja sa dokumentacijom (član 39 stav 5);

26) petnaestodnevno u toku izborne kampanje ne dostavlja Agenciji izvještaj o priložima pravnih i fizičkih lica (član 42 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u političkom subjektu novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Član 54

Novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice Agencije, ako:

1) najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema odluke o visini članarine političkog subjekta za tekuću godinu istu ne objavi na svojoj internet stranici (član 12 stav 3);

2) dostavljena akta iz člana 33 stav 2 ovog zakona, u roku od sedam dana od dana dostavljanja, ne objavi na svojoj internet stranici (član 33 stav 3);

3) u roku od sedam dana od dana prijema ne objavi na svojoj internet stranici sva dokumenta iz člana 37 st. 2 i 3 ovog zakona (član 37 stav 5);

3) ne objavi na svojoj internet stranici izvještaje iz člana 39 ovog zakona, u roku od sedam dana od dana prijema (član 40);

4) ne objavi na svojoj internet stranici izvještaje iz člana 41 stav 1 ovog zakona, najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema (član 41 stav 2);

5) ne objavi izvještaj iz člana 42 stav 1 ovog zakona na svojoj internet stranici u roku od sedam dana od dana prijema (član 42 stav 3).

Član 55

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave, organu lokalne uprave, javnom preduzeću, javnoj ustanovi, državnom fondu i privrednom društvu čiji je osnivač i/ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave, ako:

1) ne obezbijedi budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u Skupštini u skladu sa članom 11 stav 1 ovog zakona;

2) ne obezbijedi sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u skupštini opštine, u skladu sa članu 11 stav 2 ovog zakona;

3) ne obezbijedi sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u skupštini opštine u skladu sa članom 11 stav 3 ovog zakona;

4) ne prenese sredstva iz člana 11 stav 4 ovog zakona političkim subjektima mjesečno do petog u mjesecu za prethodni mjesec (član 11 stav 7);

5) ne obustavi uplatu sredstava iz člana 11 stav 4 ovog zakona političkom subjektu, ako u predviđenom roku iz člana 37 ovog zakona ne podnese godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za prethodnu godinu (član 11 stav 8);

6) ne donese odluku o visini budžetskih sredstava iz člana 12 stav 1 ovog zakona najkasnije do 31. januara tekuće godine i ne objavi je na svojoj internet prezentaciji u roku od 7 dana od dana donošenja odluke (član 12 stav 5);

- 7) ne obezbijedi budžetska sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje za izbor poslanika i odbornika u skladu sa članom 14 stav 1 ovog zakona;
- 8) sredstva iz člana 14 stav 1 ovog zakona u visini od 20% ne raspodijeli u jednakim iznosima političkim subjektima, u roku od osam dana od isteka roka za dostavljanje izbornih lista (član 14 stav 2);
- 9) sredstva iz člana 14 stav 1 ovog zakona u visini od 80% ne raspodijeli političkim subjektima srazmjerno broju osvojenih mandata (član 14 stav 3);
- 10) sredstva iz člana 14 stav 3 ovog zakona ne raspodijeli u roku od sedam dana od dana kad politički subjekti dostave Agenciji izvještaje o sredstvima prikupljenim i utrošenim za izbornu kampanju sa propratnom dokumentacijom iz člana 37 ovog zakona (član 14 stav 4);
- 11) sredstva iz člana 14 stav 3 ovog zakona ne prenese političkim subjektima, nakon dobijanja obavještenja od nadležne izborne komisije o broju osvojenih mandata i obavještenja Agencije o ispunjenju uslova iz člana 14 stav 4 ovog zakona (član 15 stav 1);
- 12) akt o prenosu sredstava iz člana 15 stav 1 ovog zakona sa odgovarajućom dokumentacijom ne objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana njegovog donošenja (član 15 stav 2);
- 13) ne izvrši raspodjelu sredstava u skladu sa članom 16 st. 2 i 3 ovog zakona;
- 14) ne obezbijedi budžetska sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje kandidata za izbor predsjednika Crne Gore u skladu sa članom 20 stav 1 ovog zakona;
- 15) sredstva iz člana 20 stav 2 tačka 2 i stava 2 tač. 2 i 3 ovog člana ne raspodijeli nakon objavljivanja konačnih rezultata izbora i u roku od 7 dana od dana dostavljanja Agenciji izvještaja o sredstvima prikupljenim i utrošenim za izbornu kampanju sa propratnom dokumentacijom iz člana 39 ovog zakona (član 20 stav 4);
- 16) vrši plaćeno reklamiranje u Crnoj Gori koje na bilo koji način može favorizovati političke subjekte ili njihove predstavnike u toku izborne kampanje (član 27);
- 17) je mjesečna potrošnja u državnim i lokalnim budžetskim potrošačkim jedinicama veća od prosječne mjesečne potrošnje u prethodnih 6 mjeseci od dana raspisivanja do dana održavanja izbora osim u slučajevima vanrednog stanja u skladu sa zakonom (član 28 stav 1);
- 18) se izbori održavaju u prvoj polovini godine a mjesečna potrošnja u budžetskim potrošačkim jedinicama bude veća od iznosa određenog mjesečnim planom potrošnje koji utvrdi Ministarstvo ili organ lokalne uprave na početku fiskalne godine (član 28 stav 2);
- 19) od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, kao i mjesec dana nakon održavanja izbora, sedmodnevno na svojoj internet stranici ne objavljuje analitičke kartice sa svih računa koje imaju u svom posjedu i ne dostavljaju ih Privremenom odboru (član 28 stav 3);
- 20) podatke iz člana 29 st. 1 i 2 ovog zakona ne objave na svojoj internet stranici i ne dostave na petnaestodnevnom nivou Privremenom odboru i Agenciji (član 29 stav 3);
- 21) podatke iz člana 30 st. 1 i 2 ovog zakona ne objave na svojoj internet stranici i ne dostave na petnaestodnevnom nivou Privremenom odboru i Agenciji (član 30);
- 22) koristi službeni automobil u periodu izborne kampanje, osim u slučajevima službene potrebe (član 32 stav 1);
- 23) ne objavljuje sedmodnevno na internet stranici sve izdate putne naloge za upravljanje službenim vozilima, od dana raspisivanja do dana održavanja izbora (član 32 stav 3);
- 24) ne dostavi Agenciji, na nedeljnom nivou, putne naloge iz člana 32 stav 3 ovog zakona (član 32 stav 4);
- 25) u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora zaposli lice na određeno vrijeme, odnosno zaključi ugovor za obavljanje privremenih i povremenih poslova suprotno članu 33 stav 1 ovog zakona;
- 26) sve odluke o zapošljavanju koje su donijete u skladu sa zakonima kojima se uređuju radni odnosi, prava i obaveze državnih službenika i namještenika i obligacioni odnosi, sa kompletnom pratećom dokumentacijom ne dostavi Agenciji u roku od tri dana od dana donošenja odluke (član 33 stav 2);
- 27) u roku i na način koji odredi Agencija, ne dostavi tražene podatke i obavještenja, odnosno ne stavi na uvid traženu dokumentaciju u skladu sa zakonom (član 45 stav 3).

Član 56

Novčanom kaznom od 1.000 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj kandidat za izbor Predsjednika Crne Gore, ako:

- 1) ne izvrši povraćaj sredstava u budžet Crne Gore ukoliko sredstva za finansiranje izborne kampanje prikupljena iz privatnih izvora pređu iznos iz člana 21 stav 2 ovog zakona (član 22 stav 3);
- 2) ne odredi lice odgovorno za namjensko trošenje sredstava i podnošenje izvještaja (član 23 stav 1);
- 3) potpis odgovornog lica ne deponuje kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa (član 23 stav 2);
- 4) ne obavijesti Agenciju u roku od tri dana od dana određivanja lica iz člana 23 stav 1 ovog zakona kao i o svakoj promjeni koja se odnosi na status tog lica (član 23 stav 3);
- 5) ne sačini izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju i ne podnese ga Agenciji, sa pratećom dokumentacijom, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora (član 39 stav 1);
- 6) ne dostavi uz izvještaje iz člana 39 st. 1 i 3 ovog zakona izvode iz banke koji prikazuju sve prihode i rashode sa tih računa, u periodu od njihovog otvaranja do dana podnošenja izvještaja sa dokumentacijom (član 39 stav 5);
- 7) ne dostavi Agenciji izvještaj o prihodima i imovini, za sebe, bračnog ili vanbračnog supružnika i djecu ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu, u roku od 15 dana od dana podnošenja kandidature (član 41 stav 1).

Član 57

Novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

- 1) za finansiranje političkog subjekta uplati više od 2.000 eura na godišnjem nivou (član 12 stav 4);
- 2) za finansiranje izborne kampanje izvrši uplatu ili prilog u vrijednosti većoj od 2.000 eura (član 21 stav 3);
- 3) je pravosnažno osuđeno za krivično djelo sa elementima korupcije i organizovanog kriminala a finansira političkog subjekta (član 24 stav 2);
- 4) u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora vodi medijsku i javnu kampanju u ime ili za potrebe političkih subjekata (član 24 stav 3);
- 5) da prilog političkom subjektu a u odnosu na kojeg je poreski organ pokrenuo postupak prinudne naplate donošenjem zaključka o prinudnoj naplati poreske obaveze (član 24 stav 6);
- 6) vrši pritisak na pravna lica, privredna društva i fizička lica prilikom prikupljanja priloga ili bilo koje druge aktivnosti vezane za izbornu kampanju ili finansiranje političkih subjekata (član 25);
- 7) koristi službeni automobil u periodu izborne kampanje, osim u slučajevima službene potrebe (član 32 stav 1);
- 8) je u toku radnog vremena angažovano na aktivnostima izborne kampanje (član 33 stav 4);
- 9) u roku i na način koji odredi Agencija, ne dostavi tražene podatke i obavještenja, odnosno ne stavi na uvid traženu dokumentaciju u skladu sa zakonom (član 45 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 tačka 2 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 4.000 eura.

Zastarjelost pokretanja prekršajnog postupka

Član 58

Prekršajni postupak ne može se pokrenuti ako proteknu dvije godine od dana kad je prekršaj izvršen.

Zastarjelost prekršajnog gonjenja nastaje u svakom slučaju kad protekne četiri godine od dana kad je prekršaj izvršen.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti za sprovođenje zakona

Član 59

Podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona, Državna izborna komisija i Ministarstvo donijeće u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o finansiranju političkih partija ("Službeni list CG", br. 42/11, 60/11, 1/12 i 10/14).

Usaglašavanje opštih akata

Član 60

Političke partije su dužne da usaglase svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odgovornost za prekršaje

Član 61

Za nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i prekršaja iz člana 54 ovog zakona, do početka rada Agencije, odgovorna je Državna izborna komisija.

Preuzimanje poslova

Član 62

Do početka rada Agencije, poslove iz nadležnosti Agencije propisane ovim zakonom, obavljaće Državna izborna komisija.

Danom početka rada Agencije, Agencija će preuzeti svu dokumentaciju Državne izborne komisije koja se odnosi na finansiranje političkih subjekata.

Agencija će uskladiti podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona u roku od 30 dana od dana početka rada.

Istekom mandata Privremenog odbora, poslove iz njegove nadležnosti preuzeće radno tijelo Skupštine nadležno za poslove antikorupcije.

Prestanak važenja zakona

Član 63

Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe Zakon o finansiranju političkih partija ("Službeni list CG", br. 42/11, 60/11, 1/12 i 10/14) i Zakon o finansiranju kampanje za izbor predsjednika Crne Gore, gradonačelnika i predsjednika opštine ("Službeni list CG", broj 8/09).

Stupanje na snagu i primjena

Član 64

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2015. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja sadržan je u odredbi člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Postojećim Zakonom o finansiranju političkih partija ("Sl. list CG", br. 42/11, 60/11, 1/12 i 10/14), kao i podzakonskim aktima donijetim na osnovu Zakona, uređen je način sticanja i obezbjeđivanja finansijskih sredstava za redovan rad i izbornu kampanju političkih partija, dok je Zakonom o finansiranju kampanje za izbor predsjednika Crne Gore, gradonačelnika i predsjednika opštine ("Sl. list CG", broj 8/09) način sticanja i obezbjeđivanja finansijskih sredstava za izbornu kampanju i način kontrole finansiranja kandidata za izbor Predsjednika Crne Gore, u cilju ostvarivanja zakonitosti i javnosti njihovog finansiranja.

Predlogom pet poslanika u Skupštini Crne Gore pred Ustavnim sudom Crne Gore pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti određenih odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija iz februara ove godine i, s tim u vezi, Ustavni sud Crne Gore, na sjednici od 30. maja 2014. godine, donio je odluku kojom se utvrđuje da većina odredbi nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i da prestaju da važe danom objavljivanja odluke.

Prepoznajući značaj ovog zakona i, prije svega, cijeneći ocjene i preporuke za unaprijeđenje u oblasti finansiranja političkih subjekata upućenih od strane relevantnih međunarodnih i domaćih institucija, pristupilo se izradi novog zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Ovim zakonom obuhvaćeni su dosadašnji zakoni kojima je regulisano finansiranje političkih partija i finansiranje kampanje za izbor predsjednika Crne Gore, gradonačelnika i predsjednika opštine. Samim tim, ovaj zakon tretira političke subjekte sveobuhvatno, a ne samo političke partije. Takođe, otklanjaju se dosadašnje nejasnoće nastale u primjeni važećeg zakona, koje su se odnosile na koalicije i grupe birača.

Prilikom izrade teksta ovog zakona, posebna pažnja je posvećena ispunjavanju preporuka koje su Crnoj Gori upućene od strane relevantnih međunarodnih institucija. Tako je, kad su u pitanju četiri preostale djelimično ispunjene preporuke GRECO-a, propisana ograničenja i zabrane za korišćenje državnih resursa za predizborne kampanje, jasno utvrđena ovlašćenja Državne revizorske institucije i Državne izborne komisije u vršenju nadzora nad sprovođenjem zakona, definisana istražna ovlašćenja nadležnih organa, kao i unaprijeđen sistem sankcija i pokrivena sva moguća kršenja zakona. Takođe, posebno se vodilo računa o Preporukama Državne revizorske institucije upućene uz izvještaje o obavljenoj reviziji godišnjih računa političkih partija i izbornih kampanja. One se prije svega, odnose na propisivanje obaveze usvajanja odredbe o vođenju računovodstvene evidencije političkih partija (u cilju jednoobraznog vođenja), uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola rada političkih subjekata, preciznog utvrđivanja pitanja zajmova i zaduživanja i dr.

Ovaj zakon bi trebalo da kroz niz novih odredbi doprinese većoj transparentnosti i kontroli finansiranja političkih subjekata i predizbornih kampanja. Istovremeno, primjenom ovog zakona će biti ispunjene i mjere i indikatori iz Akcionog plana za poglavlje 23- Pravosuđe i temeljna prava u dijelu transparentnosti finansiranja političkih partija.

Takođe, ovim zakonom će biti riješeno i pitanje institucionalnog okvira, odnosno obezbjeđivanja efikasne kontrole (monitoringa) nad finansiranjem političkih subjekata i

izbornih kampanja. Naime, zaključcima Vlade, i mjerom 2.1.1.1 -2.1.1.4 iz Akcionog plana za poglavlje 23 predviđeno je usvajanje Zakona o sprječavanju korupcije i uspostavljanje Agencije za sprječavanje korupcije, kao nezavisnog profesionalnog antikorupcijskog tijela, koje će početi sa radom 1. januara 2016. godine. Shodno odredbama propisanih ovim zakonom, do početka rada Agencije, poslove iz nadležnosti Agencije propisane ovim zakonom obavljaće Državna izborna komisija.

III. USKLAĐENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovim zakonom, nije vršeno usklađivanje sa direktivama i regulativama Evropske unije i međunarodnim ugovorima, budući da u ovoj oblasti nema obaveze usklađivanja. Međutim, uzeti su u obzir standardi iz Preporuke Savjeta Evrope Rec (2003)4 o zajedničkim pravilima protiv korupcije u finansiranju političkih partija i predizbornih kampanja

IV. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

U cilju jačanja povjerenja građana u izborni proces i unaprijeđenja transparentnosti finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, ovim zakonom se uređuju način sticanja i obezbjeđivanja finansijskih sredstava za redovan rad i izbornu kampanju političkih subjekata, nadzor, odnosno revizija finansiranja i finansijskog poslovanja političkog subjekta u cilju ostvarivanja zakonitosti i javnosti njihovog poslovanja.

Ovim zakonom uređuje se način rada Agencije za sprječavanje korupcije, odnosno Državne izborne komisije i Državne revizorske institucije, postupak nadzora, kontrole, revizije i odlučivanja u slučaju povrede ovog zakona.

Zakon je sistematizovan kroz deset poglavlja: Osnovne odredbe; Finansiranje redovnog rada političkih subjekata; Finansiranje izborne kampanje za izbor poslanika i odbornika; Finansiranje izborne kampanje kandidata za izbor predsjednika Crne Gore; Zabrane i ograničenja; Finansijsko poslovanje političkog subjekta; Podnošenje i objavljivanje izvještaja; Nadzor; Kaznene odredbe i Prelazne i završne odredbe. Sva navedena poglavlja predstavljaju tematski i funkcionalno zaokružene cjeline koje određuju posebne oblasti u zakonu.

1. Osnovne odredbe

Osnovne odredbe obuhvataju predmet uređenja, obveznike primjene zakona, izvore finansiranja, definisanje javnih i privatnih izvora finansiranja, korišćenje budžetskih sredstava, prava na budžetska sredstava i korišćenje sredstava iz privatnih izvora. Predmet Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja je način sticanja i obezbjeđivanja finansijskih sredstava za redovan rad i izbornu kampanju političkih subjekata. Tako, u smislu ovog zakona, politički subjekti su: političke partije, koalicije, grupe birača i kandidati za izbor Predsjednika Crne Gore, dok je izborna kampanja definisana kao skup aktivnosti političkog subjekta od dana raspisivanja izbora do dana proglašenja konačnih rezultata izbora. Politički subjekti sredstva za redovan rad i izbornu kampanju mogu sticati iz javnih i privatnih izvora, s tim što javni izvori predstavljaju sredstva koja se izdvajaju iz budžeta Crne Gore i budžeta lokalne samouprave, dok su privatni izvori: članarine, prilozima, prihodi od djelovanja političkih subjekata, prihodi od imovine, legati i zaduživanje kod banaka i drugih finansijskih institucija u Crnoj Gori. Novina je definisanje zaduživanja političkih subjekata kod banaka i drugih finansijskih institucija u Crnoj Gori kao mogućnost sticanja sredstava iz privatnih izvora.

Takođe, pravo na budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata ima politički subjekat koji učestvuje na izborima i osvoji najmanje jedan poslanički, odnosno

odbornički mandat, dok pravo na budžetska sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje za izbor poslanika i odbornika, kao i izbor Predsjednika Crne Gore ima podnosilac potvrđene i proglašene izborne liste, odnosno kandidature za izbor predsjednika Crne Gore. Ovim zakonom je propisano da kontrolu finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja vrši Agencija za sprječavanje korupcije.

2. Finansiranje redovnog rada političkih subjekata

Nadalje odredbama ovog zakona definisani su javni i privatni izvori finansiranja redovnog rada političkih subjekata. Budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u Skupštini Crne Gore iznose 0,5% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta i budžeta državnih fondova. Budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u skupštini opštine, Glavnog grada i Prijestonice iznose 1% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta, dok za opštine čiji je budžet manji od pet miliona eura, ta budžetska sredstva iznose od 1% do 3% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta, za godinu za koju se budžet opštine donosi. Ova sredstva se u visini od 20% raspodjeljuju u jednakim iznosima političkim subjektima u Skupštini, odnosno skupštinama opština, a ostalih 80% sredstava, srazmjerno ukupnom broju poslaničkih, odnosno odborničkih mandata koja imaju u trenutku raspodjele. Organ državne uprave nadležan za poslove finansija, odnosno organ lokalne uprave nadležan za poslove finansija ta sredstva mjesečno prenosi političkom subjektu, do petog u mjesecu za prethodni mjesec. Ukoliko je politički subjekt na izborima nastupao kao koalicija, odnosno grupa birača, sredstva se raspodjeljuju u skladu sa sporazumom, odnosno aktom o obrazovanju tih političkih subjekata.

Kada je u pitanju finansiranje iz privatnih izvora, visina sredstava, koje politički subjekat prikuplja za redovan rad u tekućoj kalendarskoj godini može iznositi do 100% budžetskih sredstava koje pripadaju tom subjektu, dok politički subjekat koji nema pravo na budžetska sredstva može prikupljati sredstva iz privatnih izvora u visini do 10% od ukupnog iznosa od 0,5% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta i budžeta državnih fondova. Odluku o visini budžetskih sredstava koja pripadaju pojedinom subjektu donosi Ministarstvo finansija, odnosno organ lokalne uprave, najkasnije do 31. januara tekuće godine i objavljuje na svojoj internet stranici.

Odluku o visini članarine za tekuću godinu, politički subjekat donosi najkasnije do kraja januara tekuće godine, i dostavlja je Agenciji, dok kad su u pitanju prilozi, fizičko lice može da uplati najviše 2.000 eura, a pravno lice najviše 10.000 eura na godišnjem nivou.

3. Finansiranje izborne kampanje za izbor poslanika i odbornika

Ovim poglavljem je definisano da troškovi izborne kampanje, u smislu ovog zakona, su troškovi koji se odnose na: predizborne skupove, reklamne spotove i reklamni materijal, medijsko predstavljanje, oglase i publikacije, istraživanja javnog mnjenja, angažovanje opunomoćenih predstavnika političkog subjekta u prošireni sastav organa za sprovođenje izbora, režijske troškove i opštu administraciju, kao i troškove prevoza u periodu izborne kampanje, dok troškovi izborne kampanje političkog subjekta ne smiju preći iznos sredstava koje subjektu pripadaju iz budžetskih sredstava i iz sredstava iz privatnih izvora za finansiranje troškova izborne kampanje.

Budžetska sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje za izbor poslanika i odbornika obezbjeđuju se u godini u kojoj se održavaju redovni izbori i to u iznosu od 0,25% planiranih ukupnih budžetskih sredstava za godinu za koju se budžet donosi. Od tog iznosa, 20% se raspodjeljuje u jednakim iznosima političkim subjektima, u roku od osam dana od isteka roka za dostavljanje izbornih lista, dok se 80% raspodjeljuje se političkom subjektu koji je osvojio

mandate, srazmjerno broju osvojenih mandata. Visina sredstava iz privatnih izvora, koji politički subjekti mogu da prikupe za finansiranje troškova izborne kampanje za izbor poslanika i odbornika ne može preći tridesetostruki iznos sredstava koja mu pripadaju u skladu sa ovim zakonom. Politički subjekat može prikupljati sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje iz privatnih izvora samo u vrijeme trajanja izborne kampanje.

Takođe, propisuje se obaveza političkom subjektu da otvori poseban žiro račun, kao i da se sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju se na taj račun i vrše sva plaćanja troškova izborne kampanje sa tog računa. U slučaju kada dva ili više politička subjekta predlože zajedničku listu, sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju se na račun, koji je za finansiranje izborne kampanje dužan otvoriti jedan od političkih subjekta koji je podnio zajedničku listu, što se uređuje međusobnim sporazumom koji se dostavlja Agenciji.

Takođe, politički subjekat određuje lice odgovorno za namjensko trošenje sredstava i za podnošenje izvještaja, kao i da potpis odgovornog lica deponuje kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa.

4. Finansiranje izborne kampanje kandidata za izbor predsjednika Crne Gore

Za pokriće dijela troškova izborne kampanje kandidata za izbor predsjednika Crne Gore obezbjeđuju se sredstva u iznosu od 0,07% planiranih ukupnih budžetskih sredstava za godinu za koju se budžet donosi i raspodjeljuju se na način što se, u slučaju održavanja samo jednog izbornog kruga, 20% raspodjeljuje svim kandidatima kojima je utvrđena kandidatura, u jednakim iznosima, a 80% svim kandidatima koji osvoje više od 3% glasova, proporcionalno procentu osvojenih glasova. U slučaju održavanja dva izborna kruga sredstva se raspodjeljuju na sljedeći način, svim kandidatima kojima je utvrđena kandidatura, u jednakim iznosima, 40% kandidatima koji su osvojili preko 3% glasova, proporcionalno procentu osvojenih glasova, i 40% obojici kandidata proporcionalno procentu osvojenih glasova. Raspodjela ovih sredstava vrši se nakon objavljivanja konačnih rezultata izbora, u roku od sedam dana od dana dostavljanja Agenciji izvještaja o sredstvima prikupljenim i utrošenim za izbornu kampanju sa prpratnom dokumentacijom.

Visina sredstava iz privatnih izvora koja kandidat za izbor Predsjednika Crne Gore prikupi za finansiranje izborne kampanje ne može preći ukupni iznos sredstava predviđenih za finansiranje kampanje iz javnih izvora, dok se ona mogu prikupljati samo u vrijeme trajanja izborne kampanje. Takođe, u svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje kandidat za izbor predsjednika Crne Gore otvara poseban žiro račun kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa i taj račun se ne može koristiti u druge svrhe. Sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju se i sva plaćanja troškova izborne kampanje vrše se sa tog računa.

Isto tako, propisano je da troškovi izborne kampanje ne smiju preći iznos sredstava koji kandidatu pripadaju iz privatnih i javnih izvora.

Kandidat za izbor Predsjednika Crne Gore je dužan da odredi lice odgovorno za namjensko trošenje sredstava i za podnošenje izvještaja, kao i da njegov potpis deponuje kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa.

5. Zabrane i ograničenja

Ovim zakonom je definisano više zabrana i ograničenja tokom izbornih kampanja. Tako je utvrđena zabrana finansiranja političkim subjektima primanje materijalne, finansijske pomoći i nenovčanih priloga od: drugih država, privrednih društava i pravnih lica van teritorije Crne Gore, fizičkih lica i preduzetnika koja nemaju biračko pravo u Crnoj Gori, anonimnih darodavaca, javnih ustanova, pravnih lica i privrednih društava sa učešćem državnog kapitala,

sindikata, vjerskih zajednica i organizacija, nevladinih organizacija, kazina, kladionica i drugih priređivača igara na sreću. Takođe, politički subjekti se ne mogu zaduživati kod fizičkih lica, dok je pravnim licima, privrednim društvima i preduzetnicima i sa njima povezanim pravnim i fizičkim licima, koji su, na osnovu ugovora sa nadležnim organima, u skladu sa zakonom, vršili poslove od javnog interesa ili su zaključili ugovor u postupku javnih nabavki, u periodu od dvije godine koji prethodi zaključivanju ugovora, za vrijeme trajanja tog poslovnog odnosa, kao i dvije godine nakon prestanka tog poslovnog odnosa zabranjeno da daju priloge političkim subjektima. Zabranjeno je licu koje je pravosnažno osuđeno za krivična djela sa elementima korupcije i organizovanog kriminala da finansira političkog subjekta.

Takođe, propisana je zabrana bilo kog oblika pritiska na pravna lica, privredna društva i fizička lica prilikom prikupljanja priloga, kao i zabrana distribucije propagandnog materijala političkog subjekta u državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, javnim preduzećima, javnim ustanovama, državnim fondovima i privrednim društvima čiji je osnivač i/ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave, kao i korišćenje njihovih prostorija za pripremu i realizaciju aktivnosti kampanje, ukoliko se isti uslovi ne obezbijede svim učesnicima u izbornom procesu. Nadalje, propisano je ograničenje upotrebe državnih sredstava na način što se državnim i lokalnim budžetskim potrošačkim jedinicama, osim Državnoj izbornoj komisiji i opštinskim izbornim komisijama, zabranjena mjesečna potrošnja veća od prosječne mjesečne potrošnje u prethodnih šest mjeseci od dana raspisivanja do dana održavanja izbora. Ukoliko se izbori održavaju u prvoj polovini godine zabranjena je mjesečna potrošnja budžetskim potrošačkim jedinicama veća od iznosa određenih mjesečnim planom potrošnje koji utvrdi Ministarstvo finansija ili organ lokalne uprave na početku fiskalne godine. Takođe, od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, kao i mjesec dana nakon održavanja izbora sve budžetske potrošačke jedinice, na državnom i lokalnom nivou, su dužne da sedmodnevno, na svojoj internet stranici objavljuju analitičke kartice sa svih računa koje ima u svom posjedu i dostavljaju ih radnom tijelu Skupštine nadležnom za praćenje primjene zakona i drugih propisa od značaja za izgrađivanje povjerenja u izborni proces (Privremeni odbor).

Zakon je definisao i transparentnost socijalnih davanja i transparentnost budžetskih rashoda. Zabrana vršenja otpisa dugova je definisana na način što je u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, kao i mjesec dana nakon održavanja izbora pravnim licima čiji je osnivač, djelimični ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave zabranjeno da vrše oprost dugova građanima, uključujući i račune za utrošenu električnu energiju, račune za utrošenu vodu i ostale račune za sve vrste javnih usluga.

Takođe, zabranjeno je javnim funkcionerima korišćenje službenih automobila u periodu izborne kampanje, osim u slučajevima službene potrebe. Zabrana se ne odnosi na lica koja imaju status šticećenih ličnosti. Takođe, svi državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, javna preduzeća, javne ustanove, državni fondovi i privredna društva čiji je osnivač i/ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave dužni su da sedmodnevno od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, na svojoj internet stranici, objavljuju sve izdate putne naloge za upravljanje službenim vozilima. Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, javna preduzeća, javne ustanove, državni fondovi radi obezbjeđivanja neometanog i redovnog odvijanja i funkcionisanja procesa rada mogu izuzetno zaposliti lice na određeno vrijeme, odnosno zaključiti ugovor za obavljanje privremenih i povremenih poslova, na osnovu odluke nadležnog organa tih subjekata, i samo ako je to predviđeno aktom o sistematizaciji radnih

mjesta. Zakon je predvidio i obavezu dostavljanja svih akata o zapošljavanju Agenciji, koja je dužna da ih postavi na svojoj internet stranici.

Takođe, zabranjeno je angažovanje, u toku radnog vremena, na aktivnostima izborne kampanje javnim funkcionerima, izuzev poslanicima i odbornicima, i zaposlenim u državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, javnim preduzećima, javnim ustanovama i državnim fondovima.

Propisano je, takođe, da će Agencija posebnim aktom urediti načine vršenja kontrole primjene odredbi iz poglavlja Zabrane i ograničenja ovog zakona.

6. Finasijsko poslovanje političkog subjekta

U poglavlju koje se odnosi na Finasijsko poslovanje političkog subjekta definisano je da prihodi koje politički subjekat stekne podliježu oporezivanju, osim članarine i priloga. Politički subjekti su dužni da vode računovodstvenu evidenciju o prihodima, imovini i rashodima, po porijeklu visini i strukturi u skladu sa propisom Ministarstva finansija. Politički subjekat je dužan da završni račun i godišnji konsolidovani finasijski izvještaj podnese organu uprave nadležnom organu za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji, najkasnije do 31. marta tekuće za predhodnu godinu, zajedno sa finasijskim izvještajima i izvještajima o imovini svih pravnih lica i privrednih društava koje je osnovala ili u kojima ima vlasnički udio.

U skladu sa navedenim, politički subjekat je dužan da svojim aktima uredi način vršenja unutrašnje kontrole finasijskog poslovanja i da odredi lice odgovorno za finasijsko poslovanje, propiše način ostvarivanja uvida člana subjekta u prihode i rashode subjekta, kao i donese finasijski plan i program rada do kraja tekuće za narednu godinu.

7. Podnošenje i objavljivanje izvještaja

U ovom poglavlju je definisana obaveza političkog subjekta da sačini i izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava, iz javnih i privatnih izvora, za izbornu kampanju podnese Agenciji u štampanoj i elektronskoj formi na obrascu koji Agencija utvrdi, sa pratećom dokumentacijom, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora. U tim izvještajima iskazuju se ukupno prikupljena sredstva, odvojeno za budžetska sredstva i sredstva iz privatnih izvora. Politički subjekat, dostavlja i izvode iz banke koji prikazuju sve prihode i rashode sa tih računa, u periodu od njihovog otvaranja do dana podnošenja izvještaja sa dokumentacijom. Agencija je dužna da izvještaje objavi na svojoj internet stranici, u roku od sedam dana od dana prijema.

Kandidat za izbor Predsjednika Crne Gore je dužan da Agenciji dostavi izvještaj o prihodima i imovini, za sebe, bračnog ili vanbračnog supružnika i djecu ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu, u roku od 15 dana od dana podnošenja kandidature.

Politički subjekat je dužan da petnestodnevno u toku izborne kampanje dostavlja Agenciji izvještaj o priložima pravnih i fizičkih lica na posebnom obrascu koji propisuje Agencija.

8. Nadzor

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, vrši Agencija. Državna revizorska institucija vrši reviziju godišnjih konsolidovanih finasijskih izvještaja političkih subjekata čiji ukupan prihod prelazi 10.000 eura.

Postupak u kome se odlučuje da li postoji povreda ovog zakona i izriču mjere u skladu sa ovim zakonom, pokreće Agencija, po službenoj dužnosti, na osnovu sopstvenih saznanja ili prijave fizičkog ili pravnog lica. Agencija propisuje način i postupak prijavljivanja i rješavanja prigovora podnijetih u toku izborne kampanje zbog sumnje u postojanje povreda ovog zakona, dok o pokretanju postupka obavještava političkog subjekta.

Naime, propisano je da postupak pred Agencijom vodi direktor Agencije preko lica koje ovlasti Agencija, koje je dužno da, po službenoj dužnosti, pribavi podatke i obavještenja o činjenicama koje su neophodne za vođenje postupka i odlučivanje, o kojima službenu evidenciju vode nadležni državni organi, organi državne uprave i lokalne uprave i lokalne samouprave, odnosno javna preduzeća, privredna društva, ustanove ili druga pravna ili fizička lica, koja su dužna da, u roku i na način koji odredi Agencija, dostave tražene podatke i obavještenja, odnosno stave na uvid traženu dokumentaciju u skladu sa zakonom.

Takođe, propisuje se da u, u toku trajanja izborne kampanje, politički subjekti dužni voditi i redovno ažurirati evidencije o sredstvima primljenim iz privatnih izvora i troškovima izborne kampanje, kao i da su dužni da na zahtjev i u roku koji odredi Agencija, a ne dužem od tri dana, dostave podatke koje su potrebne za obavljanje poslova iz njene nadležnosti. Agencija je dužna da, prilikom sprovođenja nadzora na osnovu dokumentacije dostavljene od strane političkih subjekata, provjeri da li iznosi utrošenih sredstava odgovaraju primljenim iznosima navedenim u finansijskim izvještajima i jesu li podaci navedeni u tim izvještajima tačni.

Agencija izriče mjeru upozorenja političkom subjektu ukoliko u postupku kontrole utvrdi nedostatke koji se mogu otkloniti. Ukoliko politički subjekat ne postupi po mjeri upozorenja, do isteka roka koji je u odluci određen, Agencija podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka pred nadležnim sudom. Za pojedinačne slučajeve povrede ovog zakona, Agencija donosi odluku o privremenoj obustavi prenosa sredstava iz javnih izvora političkom subjektu do donošenja pravosnažne odluke u prekršajnom postupku, dok može izreći i mjeru djelimičnog ili potpunog gubitka prava na budžetska sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje u slučaju kada sredstva za finansiranje izborne kampanje ne koristi u cilju finansiranja troškova izborne kampanje.

Sredstva prikupljena suprotno ovom zakonu oduzeće se u skladu sa Zakonom o prekršajima. Državna revizorska institucija vrši reviziju godišnjih konsolidovanih finansijskih izvještaja, na osnovu koje daje mišljenje i preporuke za otklanjanje nepravilnosti i preduzima druge mjere, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim su utvrđena prava, obaveze i način rada te institucije.

9. Kaznene odredbe

Kaznenim odredbama definišu se prekršaji i novčane kazne za fizičko i pravno lice, politički subjekat, odgovorno lice Agencije i odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave, organu lokalne uprave, javnom preduzeću, javnoj ustanovi, državnom fondu i privrednom društvu čiji je osnivač i/ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave, kandidat za izbor Predsjednika Crne Gore, kao i fizičko lice.

10. Prelazne i završne odredbe

Ovim odredbama definisano je preuzimanje poslova Agencije za spriječavanje korupcije od Državne izborne komisije. Naime, do početka rada Agencije (1. januar 2016. g), poslove iz nadležnosti Agencije propisane ovim zakonom, obavljaće Državna izborna komisija. Istekom mandata Privremenog odbora poslove iz njegove nadležnosti preuzeće radon tijelo Skupštine nadležno za poslove antikorupcije.

Takođe, ovim odredbama određeno je da stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o finansiranju političkih partija ("Sl. list CG", br. 42/11, 60/11, 1/12 i 10/14) i Zakon o finansiranju kampanje za izbor predsjednika Crne Gore, gradonačelnika i predsjednika opštine ("Sl. list CG", broj 8/09).

Propisano je da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2015. godine.

V. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona, obezbijedena su sredstva u Budžetu Crne Gore.